

رێنمایی تاقیکردنهوهکان له زانکۆ و دامهزراوهکانی خوێندنی باڵا له ههرێمی کوردستان

پالپشت به حوکمهکانی بهندی (1) له مادهی چل و پینچ له یاسای وهزارهتی خوێندنی باڵا توێژینهوهی زانستی ههرێمی کوردستان / عێراق ژماره (10) سالی 2008 ئەم رێنماییه دهركرا

مادهی بهک :

ئهنجومهنی کۆلیژ لهسهه پێشنیاری ئهنجومهنی بهش بهرپرسیاره له دیاریکردنی ژمارهی تاقیکردنهوهکانی ناو وهرز و جوورهکانی و نمرهی کۆشش و شیوازهکانی ههسهنگاندن و بهرپوهبردن و دابهشکردنی رێژهکان به پێی تایبهتمهندی بهشه زانستییهکان.

مادهی دووهم:

- 1- مامۆستایان له رێگهی لیژنهی تاقیکردنهوهکانهوه بهرپرسن له ئامادهکردنی نمرهی کۆششی— قوتابی/خوێندکار و پرسیاری تاقیکردنهوهکانی کۆتایی وهرز و وهلامی نمونهی و ههلهچنی پهراوی تاقیکردنهوهکان، بهپێی ئهوه خستهیهی که له لایه ئهنجومهنی بهش دیاری دهکریت.
- 2- ههموو چالاکیهکانی په یوهست به بهرپوهبردن و ریکخستنی تاقیکردنهوهکان؛ له چۆنیهتی و دانانی پرسیاری تاقیکردنهوه و وهلامی نمونهی و ههسهنگاندن و ههلهچنین به شیوهیهکی نهێنی دهبیته.
- 3- نمرهی قوتابی/خوێندکار له دواي تاقیکردنهوهی کۆتایی وهک خۆی ههژمار دهکریت و ههچ نمرهیهکی بریار نادریت به قوتابی/خوێندکار.
- 4- له کاتی ههبوونی تانه (پهلهپ) له ئهنجامی تاقیکردنهوهکان له لایه قوتابی/خوێندکارهوه، ئهوا دهتوانیته داواکاری پێشکەش بکات بۆ بینینی تینوسی تاقیکردنهوهکهی به پێی ئهوه ماوه و ریکارانهی که له لایه لیژنهی تاقیکردنهوهکان دیاری دهکریت.

مادهی سهههم :

ئامانجی سههههکی پرسیاری تاقیکردنهوهکان بریتیه له ههسهنگاندنی توانای قوتابی/خوێندکار له دهبرینی ئهوه زانیاری و کۆزانی و کارامههیهیهی فێربووه، به جوړیک که بتوانیته به شیوهیهکی زانستی دهبریریته و پێشکەشی بکات.

مادهی چوارهم:

بۆ به دهیهتانی ئامانجهکانی مادهی (سهههم) لهم رێنماییانه پێویسته پرسیاری تاقیکردنهوهکان بهم شیوهیهی خوارهوه بیته:

3. هه ر ئه ندامىك له لىژنه كه نمره ي خوئى به شىوه يه كى نه ئىنى داده نىت , و تىكرائى نمره ي ئه ندامانى لىژنه ده بىته نمره ي كوئايى , به لام ده بى ره چاوى ئاستى گشتى قوتايى/خوئندكار بكرىت .

4. لىژنه ي تاقىکردنه ووه ي زاره كى (شفه ي) , ماوه ي تاقىکردنه ووه بو هه ر قوتايى/خوئندكارىك ديارى ده كه ن به پى سروشتى بابته كه , به مه رجىك له (15) خوله ك كه متر نه بىت .

مادده ي چه وته م :

1. له سيسته مى خوئندنى سالانه و كوئرسات تاقىکردنه ووه ي كوئايى هه موو ئه و بابته انه ده گرئته خو كه قوتايى/خوئندكار له ماوه ي خوئندنى وه رزى ان سال وه ريگرتوون .
2. له پىواژوو ي بوئونىادا , قوتايى/خوئندكار تاقىکردنه ووه له هه موو ئه و موئديوئانه ده كات كه توامارى كردوو له وه رزى خوئندن و مافى به شداركردنى تاقىکردنه ووه ي كوئايى له لايه ن ماموستا پىنده درىت .

مادده ي هه شته م :

1. ماموستايانى وانه بىژ ده بىت پابه ندىن به دارپشتى پوخته ي وانه كانيان (كوئرس بوك) , پىويسته پوخته ي وانه كان له سه ره تاي وه رزى خوئندندا بدرىت به قوتايى/خوئندكار , له دواى وردبىنى و ره زامه ندى سه روئى به ش/كوئىج .
2. هه ر (به ش/كوئىج) ئىك پىويسته كه ته لوئى پرؤگرامه كانى به شىوه يه ك ئاماده بكات كه بو هه موو ماموستايان و قوتايى/خوئندكاران به رده ست بىت .

مادده ي نوئيه م :

ئه نجومه نى كوئىژيان په يمانگا , لىژنه يه ك يان زياتر بو تاقىکردنه ووه ي كوئايى له ماموستايانى پسپور و شاهه زا پىكه ده ئىنىت .

مادده ي ده يه م :

كه مترين نمره ي ده رچوون بو هه ر بابته تىك (50%) ده بىت .

مادده ي يازده يه م :

1. له سيسته مى سالانه و كوئرسات ئه گه ر قوتايى/خوئندكار له خولى دووهم نه يتوانى كه مترين نمره ي ده رچوون به ده ست به ئىنىت له هه ر بابته تىك كه تاقىکردنه ووه ي تىادا ئه نجام ده دات , يان به شدارى نه كرد له تاقىکردنه ووه , ئه وه به كه وتوو هه ژمار ده كرىت له م ساله دا , و ساله كه

ب. له کاتی کشانهوهى قوتابى/خوێندکار له تاقىکردنهوهى کۆتايى وهرز ئه گهر سه رجه م چالاكییه كانی تایبەت به مۆدیووله كەى ئه نجام دابوو ئه وا پێویست به دووباره كردهوهى مۆدیوول ناكات و ته نهها به شدار ده بێت له تاقىکردنهوهى كۆتايى له وهرزه كانی داها توو.

ت. ئه و قوتابى/خوێندكاره ی له كاتی تاقىکردنهوه كانی كۆتايى نهیتوانى به شدار بێت به هۆكارى كتوپر (له ده رهوهى ئىرا ده ی خۆی)، ئه وا دوا ی وهرگرتنى مۆله تی فه رمى حوكمه كانی هه ردو برگه ی (أ و ب) ی ئه م ماده یه ده یگرێته وه.

ماده ی پازده یه م :

1. له سیسته مى سالانه و كۆرسات نمره ی كۆتايى بۆ قوتابیانى/خوێندكارانى ده رچوو (ناجح) له خولى دووهم دائه به زینرێت به م شیوه یه :

أ. ئه گهر ئاماده نه بوونى قوتابى/خوێندكار له خولى یه كه م به پاساوێكى ره وا بوو به پێى هه لسه نگاندى ئه نجومه نى كۆلیژ یان په یمانگا، ئه وا نمره كانی به م شیوه یه هه ژمار ده كرێت :
(50) + (75%) ی ئه و نمره یه ی كه له سه روو (50) هوه به ده ستى ده هیئیت.

ب. ئه گهر ئاماده نه بوونى قوتابى/خوێندكار له خولى یه كه م به پێى پاساو بوو ئه وا نمره كەى به م شیوه یه هه ژمار ده كرێت :
(50) + (50%) ی ئه و نمره یه ی كه له سه روو (50) هوه به ده ستى ده هیئیت.

2. له پێواژووی بۆلۆنیا نمره ی قوتابى/خوێندكار بۆ هه ر هه ولێك وه ك خۆی هه ژمار ده كرێت.

ماده ی شازده یه م :

1. له سیسته مى سالانه و كۆرسات تێكرا ی نمره ی قوتابى/خوێندكار به م شیوه یه ی خواره وه ده بێت :-
أ. تێكرا ی نمره ی قوتابى/خوێندكار له سه ر بنچینه ی ئه و نمرانه ی كه به ده ستى هیئا وه بۆ هه ر بابه تێك له به رچاو ده گیریت .
ب. هه ر یه كه یه كى خوێندن (الوحدة الدراسية) داده نرێت به هه ولێ یه ك سه عاتى تێورى (نظري) هه فتانه بۆ ماوه ی (15) هه فته .
ت. له خوێندنى كۆلیژه كان دوو سه عات یا خود سێ سه عاتى پراكتیكى (عملى) یه كسانه به یه ك سه عاتى تێورى (نظري) ئه گهر زیاتر له سێ سه عاتى پراكتیكى بوو ئه وه یه كسانه به دوو سه عاتى تێورى به لام له خوێندنى ته كنیكى یه ك سه عاتى پراكتیكى (عملى) یه كسانه به یه ك سه عاتى تێورى (نظري) .

2. له پێواژووی بۆلۆنیا تێكرا ی نمره به م شیوه یه ی خواره وه ده بێت :-

$$\frac{\text{کۆی گشتی } \{ \text{نمره ی مۆدیوول} \} \times \{ \text{ژماره ی کرێدیتی مۆدیوول} \}}{\text{کۆی ژماره ی کرێدیته کان}} = \text{تیکرای نمره ی ده رچوون}$$

له زانکۆکانی ههرێمی کوردستان ههر یه که یه کی (ECTS) کرێدیت ته ژمارده کریت به 27 کاتژمیری فیروون جگه له و پرۆگرامانه ی که به شیوه ی هاوبهش له گه ل زانکۆکانی ده ره وه ی و لات جیبه جی ده کرین.

مادده ی حه فده یه م:

1- له سیسته می سالانه و کۆرسات ریزبه ندی ده رچوون بو ههر قوتابی/خویندکاریک هه ژمار ده کریت له سه ر بنچینه ی لیکدانی تیکرای نمره که ی بو ههر سالتیک له و رێژه سه دیانه ی له خواره وه ئاماژه ی پیکراوه له به رامبه ر ههر سالتیکی خویندندا، کۆی نمره ته ژمارکراوه کانی ساله کانی خویندن ده بیته به تیکرای نمره ی ده رچوونی قوتابی/خویندکار:

أ. په یمانگان : ته و قوتابیانیه ی/خویندکار انه ی که ماوه که یان دوو ساله دابهش کردنی رێژه ی ساله کانی به م شیوه یه ده بیته :
سالی یه که م 40%
سالی دووه م 60%

ب. ته و کۆلیژانه ی ماوه ی خویندن تیایدا چوار ساله ته و دابهش کردنی رێژه ی سالانه به م شیوه یه ده بیته :
سالی یه که م 10%
سالی دووه م 20%
سالی سی یه م 30%
سالی چواره م 40%

ت. ته و کۆلیژانه ی ماوه ی خویندن تیایدا پینج ساله ته و دابهش کردنی رێژه ی سالانه به م شیوه یه ده بیته :
سالی یه که م 5%
سالی دووه م 10%
سالی سی یه م 20%
سالی چواره م 25%
سالی پینجه م 40%

ث. ته و کۆلیژانه ی ماوه ی خویندن تیایدا شهش ساله ته و دابهش کردنی رێژه ی سالانه به م شیوه یه ده بیته :
سالی یه که م 5%

- سالى دووهم 5 %
- سالى سى يه 10 %
- سالى چوارهم 15 %
- سالى پينجه م 25 %
- سالى شه شه م 40 %

ج. جيبه جيکردنى برگه ي (ت) و (ث) له م ماده يه ده ست پيده کات له سه ر ئه و قوتابيانه ي/خویندکارانه ي که وه رگيراو ن له سالى خویندنی (2009-2010) ، رېنماییه کانی تاقىکردنه وه ي کۆن جى به جى ده کریت له سه ر ئه و قوتابيانه ي/خویندکارانه ي که وه رگيراو ن پيش سالى خویندنی ناوبراوى سه ره وه .

2- له پيوازۆى بۆلۆنيادا، ريزبه ندى قوتابى/خویندکار بۆ ده رچوون له سه ر تيکراى نمره ي هه موو بابه ته کان به ليکدانى ژماره ي کریديته که ي، دابه شى کۆى کریدیتی سالانى خویندن هه ژمار ده کریت .

ماده ي هه ژده يه م:

1. راگه ياندى ده رئه نجامه کان به م شپوه يه ئه ژمار ده کریت که ئاماژه يه بۆ ئاستى قوتابى/خویندکار له نيوان سه رکه وه تاندا له رووى نمره وه:

Marks	Level	
90 - 100	Excellent	ناياب
80 - < 90	Very Good	زۆر باش
70 - < 80	Good	باش
60 - < 70	Medium	ناوه ند
50 - < 60	Pass	په سه ند
0 - < 50	Fail	که وه توو

2. داشکاندى نمره کارى پیناکریت و نمره ي که رت تا سى ژماره وه ک خۆى هه ژمار ده کریت.

ماده ي نۆزده يه م :

له سيسته مى سالانه و کۆرسات ئه نجومه نى زانکۆ له سه ر راسپارده ي ئه نجوومه نى کۆليژيان ئه نجوومه نى په يمانگا ئه توانیت سالى که وتن بۆ قوتابى/خویندکار هه ژمار نه کات ئه گه ر که وه تبيت له و بابه ته ي به شدارى نه کردوه له تاقىکردنه وه ي خولى دووهم له سالى دووهم به هۆکارتيک له ده ره وه ي ويستى خۆى يان به هۆى هيزيکى زاله وه (قوه قاهره) له ماوه ي ديارىکراو بۆ تاقىکردنه وه .

ماده ي بيسته م :

په یوهندی قوتابی/خویندکار به کۆلیژ یان پهیمانگا کۆتای دیت له یه کتیک له م دوو حالهتهی خوارهوه :-

- 1- له سیسته می سالانه کۆرسات ئه گهر قوتابی/خویندکار ر دوو سالی یهک له هه مان قوناغدا کهوت .
- 2- له سیسته می سالانه کۆرسات ئه گهر ماوهی خویندن (جارونیویک)ی ماوهی دیاریکراوی بۆ خویندن تیپه راند، به هه ژمار کردنی سالانی دواخستن و سالانی کهوتن بۆ قوتابیانی/خویندکارانی کۆلیژ، به لام سالانی دواخستن هه ژمار ناکریت له ماوهی ناوبراو بۆ خویندکارانی پهیمانگان .
- 3- له پیاوژووی بۆلۆنیا ئه گهر قوتابی/خویندکار میچی (سقف)ی خویندنی له ماوهی دیاریکراوی بۆ هه ر ئاستیک (Cycle) تیپه راند که بریتییه له جارونیویک له ماوهی ئاسای دیاریکراوی بۆ خویندنی پرۆگرامه که.

مادهی بیست و یهک :

1. له سیسته می سالانه کۆرسات ئه گهر گزی غه شی قوتابی/خویندکار سه لمینرا له هه ر یه کتیک له تاقیکردنه وه کانی رۆژانه یان هه فتانه یان کۆتایی به کهوتو هه ژمار ده کریت له سه رجه م ماده کانی بۆ ئه و ساله وه ئه گهر دووباره ی کرده وه ئه و سهرینه وه ی ناوی بۆ ده کریت.
2. له پیاوژووی بۆلۆنیا :
 - أ. ئه گهر سه لمیندرا قوتابی/خویندکار له هه ئسه نگانندی ناو وه رز (رۆژانه) یان کۆتایی وه رز گزی کرد، له هه موو مۆدیووله کانی تۆمار کراو له و وه رزه به کهوتوو دادهنریت.
 - ب. قوتابی/خویندکار ده بیت ئه و مۆدیوولانه له وه رزه کانی دواتر تۆمار بکات و وه ریانبگریته وه .
 - ت. بۆ ئه و مۆدیوولانه ی که قوتابی/خویندکار له وه رزه کانی پیشوودا به شداری تیدا کردوو به لام له و وه رزه خۆی تۆمارکردبو بو ئه نجامدانی تاقیکردنه وی کۆتایی، ئه و له حاله تی گزیدا ئه و مۆدیوولانه ش به کهوتوو بۆی هه ژمار ده کرین و به لام له وه رزه کانی دواتر قوتابی/خویندکار ته نها هه ولی تاقیکردنه وه ده دات به ی دووباره کردنه وه ی ئه و مۆدیوولانه .
 - ث. ئه گهر قوتابی/خویندکار بۆ جاری دووه م له هه ئسه نگاننده کانی ناو وه رز یان کۆتایی وه رز گزی بکات ئه و قوتابی/خویندکار سهرینه وه ی ناو (ته رقین قید) ی بۆ ئه نجام ده دریت.

مادهی بیست و دوو :

- 1- له سیسته می سالانه و کۆرسات :-
 - أ. قوتابی/خویندکار ئه توانیت خویندنه که ی دوابخات بۆ یهک سال به هۆکارو پاساوی ره و (مشروع) که جی باوه ر بیت له لایه ن ئه نجوومه نی کۆلیژ یان پهیمانگا و پتویسته داواکاری دواخستن پیشکه ش بکات لانی که م مانگیك پیش ده ست پیکردنی تاقیکردنه وه ی کۆتایی .
 - ب. سه رۆکی زانکۆ بۆی هه یه له سه ر راسپارده ی ئه نجوومه نی کۆلیژ یان ئه نجوومه نی پهیمانگا خویندنی خویندکار بۆ جاری دووه م دوابخات به هۆکارو پاساوی ره و (مشروع) که جی باوه ر بیت، پتویسته داواکاری دواخستن خویندنی لانی که م مانگیك پیش ده ست پیکردنی تاقیکردنه وه ی کۆتایی پیشکه ش بکریت.

ت. رینگه نادریت به دواخستنی وهرزی دووهمی خوێندن لهو کۆلیژ و پهیمانگانگایانهی سیستهمی خوێندن تیایدا وهرزیه، جگه له بوونی هۆکارێکی زال له دهرهوهی ویستی خوێندکار، ئەمهش دواي دهرچوونی خوێندکار دهبیت له وهرزی یهكهم وه لهم حالهتهدا دواخستنی خوێندن بۆ سالی خوێندن بۆ ههر دوو وهرزه که دهبیت .

ج. وهزیر بۆی ههیه له سههر راسپاردهی ئەنجوومهنی زانکۆ له کاتی بوونی بارودۆخیکی زال (ظروف قاهرة) خوێندنی خوێندکار دواخستنی بۆ جاری سییهم و کۆتایی.

2- له پێواژووی بۆلۆنیا :-

- أ. قوتابی/خوێندکار مافی دواخستنی وهرزهی خوێندنی ههیه و ماوهی دواخستنی خوێندنهكهی بۆ پرۆگرامهکانی ئاستی کورت مهودا (Short Cycle) و ئاستی یهكهم (First Cycle) بریتیه له نیوهی هیندهی ماوهی ئاسای دیاڕیکراو بۆ خوێندنی پرۆگرامهكهی.
- ب. دواخستنی خوێندن بۆ پرۆگرامهکانی ئاستی کورت مهودا (Short Cycle) بۆ یهك وهرز له سههر میچی خوێندنی قوتابی/خوێندکار ههژمار ناکریت.
- ت. دواخستنی خوێندن بۆ پرۆگرامهکانی ئاستی یهكهم (First Cycle) بۆ دوو (2) وهرز له سههر میچی خوێندنی قوتابی/خوێندکار ههژمار ناکریت.

مادهی بیست و سێ:

پیش تاقیکردنهوهی کۆتایی ههچ جۆره پشوویهك نابیت، پێویسته ماوهی نێوان کۆتایی خوێندن و دهستپێکردنی تاقیکردنهوهکان له سێ رۆژ تێپهڕ نهکات .

مادهی بیست و چوار :

سههرجهم مادهکانی ئەم رێنماییه بۆ خوێندنی بهرابری لهلایه ن فەرمانگهی خوێندن و پلاندانان و بهدواداچوون جێبهجێ دهکړین. بۆ خوێندنی باله (دبلۆمی باله، ماسته، دکتۆرا) لهلایه ن فەرمانگهی توێژینهوه و پههرهپیدان جێبهجێ دهکړیت.

مادهی بیست و پینج:

سههرجهم زانکۆ و دامودهزگاکانی خوێندنی باله له ههر دوو کهرتی گشتی و کهرتی تایبهت له ههرێمی کوردستان-عێراق پابه نده بن به جێبهجێکردنی ئەم رێنماییه.

مادهی بیست و شهش :

- 1- له سیستهمی سالانه و کۆرسات کار به ههچ رێنمایی و بریارێکی پیشوو ناکریت.
- 2- له پێواژووی بۆلۆنیا بۆ ورده کاری زیاتر پێویسته زانکۆکان بگهڕێنهوه بۆ دهقی رێبهری جێبهجێکردنی پێواژوی بۆلۆنیا که به گشتانندی ژاماره (1723) له ریکهوتی (2022/11/7) بۆ سههرجهم زانکۆکان نێردراوه.

مادهی بیست و ههوت :

ئهه پینماییه له رۆژی دهچونی له رۆژنامهی وهقایعی کوردستان جیبهجی دهکریت.